

ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Затверджено

Вчена рада

Протокол № 8 від 09.02.2020

Ректор Яковлева О.В.

ПРОГРАМА

**вступного іспиту з дисципліни «Історія України»
при зарахуванні на навчання за ОПС Фаховий молодший бакалавр
на основі базової загальної середньої освіти**

Розглянуто і схвалено
Кафедрою гуманітарних та фундаментальних дисциплін
Протокол № 7 від 24.02.2021

Київ 2021

ПРОГРАМА вступних випробувань з історії України при зарахуванні на навчання за освітньо-професійним ступенем Фаховий молодший бакалавр на основі базової загальної середньої освіти

Навчально – методичне видання

Укладачі:

Димитров Ю. В. - старший викладач;

Кушнір О. Я. – перший проректор, канд. філос. наук, доцент.

Зміст програми

- I. Вступ
- II. Структура вступного випробування
- III. Зразки тестових завдань
- IV. Рекомендована література
- V. Критерії оцінювання вступного випробування

Вступ

Вступні тести з Історії України проводяться для визначення рівня володіння вступниками знаннями з Історії України.

Результати тестів виступають показниками успішності абітурієнтів в оволодінні Історії України.

Мета

Вступні тести з Історії України мають на меті перевірити рівень сформованості знань з Історії України через виклад основних подій (факти і дати), розуміння понять і термінів, та характеристику визначних історичних діячів. Вступник має показати рівень володіння такими компетентностями:

ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ
Просторова компетентність
Локалізація історико-географічних об'єктів/подій, явищ, процесів на карті
Хронологічна компетентність
Установлення хронологічної послідовності подій
Установлення дат, періодів за подіями, явищами, процесами, про які йдеться в уривках з документів
Логічна компетентність
Співвіднесення одиничних фактів (подій) з певними історичними процесами
Розпізнавання фактів (подій, явищ, процесів), найзначніших архітектурних та мистецьких пам'яток за візуальними історичними джерелами
Відбір фактів, явищ за певною ознакою. З'ясування та визначення характерних ознак подій, явищ, процесів на основі істинності та помилковості суджень
Систематизація, групування фактів, які пов'язані з характеристикою (діяльністю) історичної особи
Визначення причинно-наслідкових зв'язків між подіями, явищами, процесами
Інформаційна компетентність
Вибір інформації та аналіз змісту документа: встановлення особи історичного діяча, події або назви документа, про які йдеться в джерелі
Аксіологічна та мовна компетентність
Роз'яснення суті описаних у джерелі подій, явищ, постатей в історичному контексті, виокремлення фактів й емоційно-ціннісних суджень автора, висловлення власного судження про документ і його автора; встановлення значення описаних подій, явищ, процесів в історії України, пояснення власного ставлення до подій, явищ, постатей, описаних у джерелі, визначення їхньої цінності

Зміст

Вступні тести з Історії України складаються з питань, які охоплюють різні аспекти Історії. Завдання перевіряють базові знання, які за формою, змістом відповідають чинній шкільній програмі з історії України за 6, 7, 8, 9 класи.

Тема 1

ВСТУП. СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

1. Теоретико-методологічні засади курсу.
2. Стародавня історія України.
3. Ранній залізний вік. Кочовики. Антична колонізація Північного Причорномор'я.
4. Слов'яни.

1 Предмет, хронологічні і просторові рамки, функції історії України. Принципи і методи пізнання історичних явищ. Методологія і періодизація курсу. Марксистський і цивілізаційний підходи щодо вивчення історичних явищ. Категоріальний апарат. Джерелознавство. Історіографія історії України.

2 Кам'яний вік. Палеоліт. Первісне людське стадо. Архантропи. Палеоантропи (неандертальці). "Homo sapiens" (кроманьйонці). Родовий лад. Племінна організація суспільства. Давні форми релігії. Мезоліт. Винайдення лука. Привласнюючі форми господарювання. Матріархат. Неолітична революція. Відтворюючі форми господарювання. Приручення тварин. Керамічний посуд. Землеробсько-скотарська і мисливсько-рибальська зони. Енеоліт. Металеві вироби. Орне землеробство. Патріархат. Сусідська община. Трипільська культура. Ремесло. "Протоміста". Бронзовий вік. Перший великий суспільний поділ праці. Металургія бронзи. Розвиток ідеологічних уявлень.

3 Виробництво заліза. Другий великий суспільний поділ праці. Кочові скотарські племена. Нові етнічні спільноти. Писемні свідчення. Кіммерійці. Скіфи. Велика Скіфія. Суспільний лад. Політичний устрій. Господарство. Культура і релігія скіфів. Мала Скіфія. Сармати. Таври. Готи. Гуни. Античні міста Північного Причорномор'я. Грецька колонізація. Рабовласницький спосіб виробництва. Політичний устрій. Господарство. Культура. Політеїстична релігія. Хозари. Авари.

4 Слов'яни. Їх походження і розселення. Писемні джерела про слов'ян. Археологічні культури. Анти. Слов'яно-готське протистояння. Союзи східнослов'янських племен. Господарство. Ремесло. Суспільні відносини.

Воєнні походи. Поява міст. Культові споруди. Язичництво. Сумщина у давню добу.

Тема 2

УКРАЇНА В ДОБУ РАНЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ. ДАВНЬОРУСЬКИЙ ПЕРІОД (IX-XIV ст.)

1. Передумови виникнення Давньоруської держави.
2. Державний устрій і соціальна структура Київської Русі. Історичний розвиток Київської Русі.
3. Політична роздробленість. Галицько-Волинське князівство.
4. Русь і Степ.

1 Писемні джерела. Передумови виникнення держави у східних слов'ян. Норманська теорія. Руська земля. Київське князівство Аскольда. Народження Давньоруської держави. Розвиток держави.

2 Перші великі київські князі. Піднесення та розквіт держави. Податкова, адміністративна, військова реформи. Прийняття християнства. Відносини з Візантією. Політичний і суспільний устрій. Економічний розвиток. Централізована монархія Володимира Мономаха.

3 Причини політичної роздробленості. Поліцентралізація Русі. Форма державного устрою. Система колективного сюзеренітету. Дуумвірат. Київське, Переяславське, Чернігівське, Галицьке, Волинське князівства. Змагання князів за політичне лідерство. Наслідки роздробленості. Утворення Галицько-Волинського князівства. Етапи розвитку. Данило Галицький. Князівство в останній третині XIII – першій половині XIV ст. Війни “за галицьку спадщину”. Розпад Руського королівства. Сумщина за часів Київської Русі. Культура Русі княжої доби. Київська Русь у світовій історії.

4 Русь і Степ. Відносини з печенігами, половцями. Монголо-татарська навала. Нашестя Батия. Економічна, політична, військова залежність руських земель від завойовників. Відносини із Золотою Ордою. Наслідки навали.

Тема 3

УКРАЇНА В ДОБУ ПІЗНЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ. ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)

1. Українські землі в складі Польського королівства, Великого князівства Литовського і Московської держави.

2. Україна під владою Речі Посполитої.
3. Виникнення козацтва. Запорозька Січ. Козацькі війни.
4. Церква і духовне життя. Освіта і культура.

1 Київська і Волинська землі. Входження до складу Литовської держави. Перший удільний період. Кревська унія 1385 р. Ягайло і Вітовт. Громадянська війна 1432-1440 рр. Другий удільний період. Соціальна структура. Економіка. Фільваркова система господарювання. Державний устрій. Міське життя. Еволюція прав окремих станів. Литовські Статути. Реформи 1564-1566 рр. Галицька Русь. Демографічні зміни. Етнічна строкатість міст. Магдебурзьке право і цеховий устрій міст. Північно-східна частина України у складі Московської держави.

2 Люблінська унія 1569 р. Об'єднання Русі у складі Речі Посполитої (Галичина, Волинь, Київщина, Поділля, Чернігівщина). Шляхетська колонізація степової України. Соціальні зміни. Шляхта. Бояри. Міщани. Селяни. Поляки і євреї в Україні. Сумщина у Литовсько-Польську добу. Українські землі у складі Угорського королівства, Молдавського князівства, Кримського ханства.

3 Походження слова “козак”. Фактори виникнення козацтва. Джерела формування козацтва. Виникнення Запорозької Січі. Д.Вишневецький (Байда). Соціально-економічний, політичний і військовий устрої на Січі. Судова влада. Військове мистецтво, побут, звичаї. Запорізька Січ у міждержавних відносинах країн Східної Європи та Азії. Реєстрове козацтво. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст. Козацтво на варті південних рубежів. Козацтво як чинник міжнародного життя. Петро Сагайдачний. “Ординація Війська Запорізького” 1638 р.

4 Православна і Римська церкви на Галичині: перший досвід співіснування. Київська митрополія. Співжиття православних і католиків у Литовській державі. Реформаційний рух. Братства. Пошуки шляхів релігійного порозуміння. Церковні собори у Бересті 1596 р. Полеміка між уніатами і католиками та православними. Єзуїтство в Україні. Шляхта і міщани на захисті православ'я. Легалізація православної митрополії у Речі Посполитій. Острозька академія. Києво-Могилянський колегіум. Культура України напередодні революції XVII ст.

Тема 4

УКРАЇНА В ДОБУ РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ. КОЗАЦЬКА ЕРА (друга половина XVII – XVIII ст.)

1. Національна революція 1648-1657 рр.
2. Руїна (1658-1678).
3. Політичне становище наприкінці XVII – на початку XVIII ст.
4. Обмеження та ліквідація державності.
5. Приєднання Південної і Правобережної України. Визвольні рухи.

1 Різні точки зору на визначення подій середини XVII ст. Проблема типології, хронологічних меж революції. Причини, рушійні сили, особливості революції. Її характер та періодизація. Богдан Хмельницький. Державне будівництво. Соціально-економічні зміни у роки революції. Українсько-польські угоди. Українсько-московські договори. Сумщина в роки революції. Значення революції.

2 Турецький, кримськотатарський і шведський впливи на українські справи. Громадянська війна. Українсько-московська війна. Андрусівське перемир'я 1667 р. Розчленування України на Лівобережну і Правобережну. Петро Дорошенко.

3 Адміністративний і державний устрої Лівобережної України. Гетьманство І.Самойловича. Бахчисарайська угода 1681 р. “Трактат про вічний мир” 1686 р. Гетьманування І.Мазепи. Північна війна і Україна. Політика Петра I щодо України. Союз із Швецією. Полтавська битва. Конституція П.Орлика. Гетьманування І.Скоропадського.

4 Малоросійська колегія. П.Полуботок. Відновлення гетьманату. Д.Апостол. Правління гетьманського уряду. К.Розумовський. Глухів – гетьманська столиця. Малоросійська колегія (1764-1782). Зміна адміністративного устрою. Зруйнування Запорізької Січі. Подальша доля козацтва. П.Калнишевський. Перетворення козацького війська на частини регулярної російської армії. Місія В.Капніста. Соціально-економічне становище.

5 Правобережна Україна під владою Польщі. Шляхта і міщани українських міст. Зміни у релігійному житті. Василіанське просвітництво. Євреї на Правобережжі. Хасидизм. Гайдамацький рух. Коліївщина. Рух опришків. Поділи Речі Посполитої. Російсько-турецька війна 1768-1774 рр. Приєднання до Росії Криму. Слобідська Україна. Сумщина у XVII-XVIII ст.

Тема 5

УКРАЇНА У НОВИЙ ЧАС. ПІД ВЛАДОЮ ДВОХ ІМПЕРІЙ (кінець XVIII – початок XX ст.)

1. Інкorporація українських земель до складу Російської й Австрійської імперій.
2. Неукраїнські революційні рухи.
3. Хвилі українського національного відродження.
4. Соціально-економічна модернізація.
5. Національний рух на межі XIX-XX ст. Мобілізаційні можливості українського руху напередодні революції.

1 Адміністративно-територіальний поділ. Намісництва. Генерал-губернаторства. Губернії. Повіти. Уніфікація управлінської системи. Російсько-турецька війна 1806-1812 рр. Україна у війні проти Наполеона 1812 р.

2 Загострення соціальних протиріч і піднесення суспільної думки. Масонські ложі. Декабристський рух в Україні. Південне товариство. Північне товариство. Товариство об'єднаних слов'ян. Політичні гуртки викладачів і студентів у Харкові (1826-1827) і Ніжині (1827-1830). Польський визвольний рух в Україні. Польські повстання 1830-1831, 1863 рр. на Правобережній Україні.

3 Малоросійське товариство. Кирило-Мефодіївське братство та його програмні документи. Питання національної свободи. Паростки національного відродження. Здобутки в галузі історії. Мовознавчі студії. Фольклорні дослідження. Формування наукових центрів українознавства. “Руська трійця”. Революція 1848-1849 рр. в Австрійській імперії. Головна Руська Рада. Політизація національного відродження в Галичині.

4 Соціальна структура населення. Поділ на стани. Нові класи і групи: буржуазія, наймані робітники. Формування національної інтелігенції. Зрушення в аграрному секторі. Технічний переворот у промисловості. Пожвавлення торгівлі. Поява річкового і морського пароплавства. Скасування кріпацтва на західноукраїнських землях (1848 р.). Селянська реформа 1861 р. в Росії. Реформи 60-70-х рр. Початок нової буржуазної доби. Індустріалізація економіки. Розвиток залізничного транспорту. Посилення державно-монополістичних тенденцій. Іноземний капітал в економіці України.

5 Революційні народники в Україні. Ліберально-буржуазний рух. Соціал-демократичні ідеї і марксизм в Україні. Перші робітничі організації і марксистські гуртки. Діяльність “громад”. Михайло Драгоманов. Громадівський студентський рух 80-90-х років. Москвофільство. Народовці: угодівська і радикальна течії. Русько-українська радикальна партія. Соціалістичні ідеї і соціал-демократичні організації у Східній Галичині. Товариство “Просвіта”. Літературне товариство ім. Т.Г.Шевченка. Утворення Революційної української партії та її ідеологія. Українська народна партія. Українська демократична партія. Українська радикальна партія. Українська соціал-демократична робітнича партія. Українська соціалістична партія. Україна в роки революції 1905-1907 рр. Політична реакція. Українська фракція у Державній думі. Столипінська аграрна реформа. Товариство українських поступовців.

Структура вступного випробування

Тести мають 25 запитань.

Варіанти відповіді на питання наступні:

- обрати правильну відповідь та вписати її на листок відповідей.

На виконання тестів що містять 25 питань відводиться 40 хвилин.

За день перед виконанням тестів проводиться консультація, на якій відповідальна за проведення й перевірку тестів особа роз’яснює абітурієнтам принцип виконання тесту, а також ознайомлює з правилами поведінки під час тесту.

Під час виконання вступних тестів не дозволяється користуватися навчальними засобами та мережею Internet. Мобільні телефони повинні бути вимкненими до початку виконання тестових завдань. Абітурієнти повинні сидіти окремо. Не можна ставити запитання викладачам та іншим абітурієнтам. Не можна підказувати іншим абітурієнтам. За порушення правил виконання тесту відповідальна за проведення тесту особа може звільнити абітурієнта від виконання тестового завдання. Результати тестів оголошуються в день проведення вступних тестів.

Зразки тестових завдань

У якому уривку з історичного джерела йдеться про укладення Люблінської унії?

- а. «...государ Ягайло, великий князь, з усіма своїми ще нехрещеними братами, ближніми, ...жагуче бажає й просить прийняти їх у католицьку віру святої римської церкви... обіцяє свої литовські й руські землі навек приєднати до королівства Польського...»
- б. «Ми присягаємо той мир тримати твердо, без будь-якої хитрості... Королю держати сповна землю Львівську, а нам держати Володимирську, Луцьку, Белзьку, Холмську та Берестейську. Мир тримати від Покрови Богородиці два роки...»
- в. «...Отож ми, генеральна старшина, кошовий отаман і все Військо Запорозьке домовилися і постановили з гетьманом... що із генеральними особами мають радитися гетьман про ...всілякі публічні справи, нічого без їхнього дозволу не починаючи...»
- г. «Ми, Сигізмунд Август, даною грамотою оголошуємо таке: на скликаному цьому сеймі закінчили справу [об'єднання] між князівством Литовським та королівством Польським в братерській любові і за згодою обох народів...»

Поширення якої форми господарювання в XVI ст. спонукало сучасника зробити такий висновок:

«Братія шляхетська, побачивши перед собою родючі українські землі, думала не про татар та козаків, а про нову здобич для польського плуга?»

- а. зимівник
- б. уход
- в. фільварок
- г. слобода

Ініціаторами укладання Брестської церковної унії 1596 р. стали:

- а. Православні єпископи
- б. Польський король Сигізмунд

в. Папа Римський

г. Православні братства

Рекомендована література

1. Бойко О.Д. - Історія України. Навч. посібн., К.: альма-матер, 2008.
2. Д'ячков С., Мартим'янов В. Історія стародавнього світу. Давня історія українських земель. Інтегрований курс. Підручник 6 клас. – К., 2008.
3. Лях Р., Темірова Н. Історія України. Підручник 7 клас. – К., 2003.
4. Власов В. Історія України. Підручник 7 кл. – К., 2005.
5. Власов В. Історія України 8 кл. – К., 2005.
6. Г.К. Швидько. Історія України 16 – 18 ст. Підручник для 8 кл. – К., 2003.
7. О.К. Срукевич. Історія України. Підручник для 9 кл. – К., 2009.
8. Субтельний Орест. Україна: Історія: учебное пособие / О. Субтельний. - 3-тє вид.,перероб.і доп. - Київ : Либідь, 1993. - 720 с.
9. Ф.Г. Турченко, В.М. Мороко. Історія України. 9 кл. – К., 2009.
10. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків, 1-4 том, (1990).

Критерії оцінювання вступного випробування

Вступний екзамен з історії України проводиться на базі 9-ти класів загальноосвітньої середньої школи. Завдання мають на меті перевірити та оцінити рівень сформованості історичної компетентності вступників.

Результати усіх видів вступного випробування визначаються за двохсотбальною шкалою.

Критерії оцінювання завдання з 25 питань та двох завдань

Особа, яка отримала більше

- 23 балів отримує 200
- 20 балів отримує 190
- 18 балів отримує 181
- 16 балів отримує 171
- 14 балів отримує 162
- 12 балів отримує 152
- 10 балів отримує 143
- 9 балів отримує 133
- 8 балів отримує 124
- 7 балів отримує 118
- 6 балів отримує 112
- 5 балів отримує 106

Результати усіх видів вступного випробування визначаються за двохсотбальною шкалою. Мінімальна кількість балів для участі у конкурсі – 100 балів.